

HAVAALANLARI ÇEVRESİNDE YAPILACAK GÖLGELEME ÇALIŞMALARI GENELGESİ

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Genelgenin amacı, Genel Müdürlük tarafından belirlenen ve sivil hava ulaşımına açık havaalanlarında uygulanması gereken emniyet standartları kapsamında yapılacak olan gölgeleme çalışmalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Genelge, Genel Müdürlük tarafından belirlenen ve sivil hava ulaşımına açık havaalanlarında uygulanması gereken emniyet standartları kapsamında yapılacak olan gölgeleme çalışmaları ile bu çalışmaları yapan ve/veya yaptıran kurum ve kuruluşları, hava seyrüsefer hizmet sağlayıcılarını, Milli Savunma Bakanlığı ve havaalanı işletmecilerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Genelge, 27/10/2016 tarihli ve 29870 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Havaalanı Sertifikasyon ve İşletim Yönetmeliği (SHY-14A)'nın 7 nci maddesine ve Genel Müdürlükçe yayımlanan 09/06/2016 tarihli Havaalanı Emniyet Standartları Talimatı (SHT-HES)'in 18 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu genelgede geçen;

- a) CNS: Haberleşme, seyrüsefer, gözetim sistemlerini,
- b) Doğal mânia: Yürürlükte olan mânia planına göre mânia oluşturan doğal araziye,
- c) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,
- ç) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- d) Gölgeleme: Havaalanları çevresinde yapılacak olan yeni inşaatların yapımının yasaklanmasının gerekliliğini azaltmak amacıyla gölgeleyen mânianın en üst noktasını geçmemek şartıyla yeni yapılaşmalara izin verilmesini sağlamak ve maksimum yapı yüksekliklerini belirlemek amacıyla yapılan çalışmayı,
- e) Gölgeleyen mânia: Gölgeleme çalışması için esas alınan ve gölgeleme sonucunda yeni oluşacak yapılar için gölgeleyen durumunda olan mânia planı sınırları dâhilindeki mevcut veya doğal mâniayı,
- f) Görüş Hattı Çalışması: İlgili CNS elektronik sistemi merkez olmak üzere, ICAO EUR Doc 015 Dokümanına göre oluşturulmuş etki alanı sınırları içerisinde kalan ve ilgili etki alanı yüzeyini delen doğal mânia veya mevcut mânianın en üst noktası ile ilgili CNS elektronik sistemi arasındaki eğim hesaplanmasının ardından, bu bent içerisinde ve yukarıda bahsi geçen doğal mânia veya mevcut mâniadan pistten uzaklaşan yönde ve bu bent içerisinde yukarıda hesaplanmış olan eğim ile ilgili CNS elektronik sistemi etki alanının mevcut dış sınırlarına kadar devam ettirilmesi çalışmasıdır,
- g) Havaalanı: Hava araçlarının tamamen veya kısmen, inişi, kalkışı ve yer hareketi için kullanılması öngörülen, içerisindeki bina, teçhizat ve tesisat da dâhil olmak üzere karada veya suda belirlenmiş Genel Müdürlükçe sertifikalandırılmış alanları,
- ğ) Havaalanı işletmecisi: Havaalanı işletiminden sorumlu, meydan komutanlığı haricindeki gerçek veya tüzel kişiyi,
- h) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredebilme kabiliyetine sahip her türlü aracı,

- 1) Havacılık Çalışması: Sapmaların etkilerinin değerlendirilmesi, hava aracı operasyonlarının emniyetini sağlamak amacıyla kabul edilebilir alternatif uygulamaların sunulması, bu alternatif uygulamaların etkinliğinin değerlendirilmesi ve bu durumları emniyeti zaafa uğratmadan telafi etmek için sorunun çözümüne yönelik uygulanabilecek azaltıcı önlemlerin ve prosedürlerin belirlenmesi amacıyla yapılan veya yaptırılan kapsamlı çalışmayı,
- i) ICAO EUR Doc 015: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı tarafından, Avrupa bölgesi ülkelerinde gerçekleştirilecek yapılaşmalar öncesinde haberleşme, seyrüsefer ve gözetim sistemleri açısından konunun değerlendirilmesinde rehberlik etmesi için yayımlanmış olan dokümanı,
- j) İnşaat ruhsatı: Bir yapının 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu ve bu Kanuna ilişkin yayımlanan yönetmelikler ile imar planı ve imar planı ilke kararlarına uygun olarak inşa edilebilmesi için gerekli belge ve projelerin usulüne uygun olarak tanzim edilmesi ve görülerek onaylanması sonucu oluşan yapı yapma hakkını belirleyen ve üzerinde binanın yapılacağı parselin ve binanın tanımları bulunan onaylı resmi izin belgesini,
- k) Kritik mânia: Yaklaşma ve kalkış-tırmanış yüzeyleri içerisinde kalan ve gölgeleme yapılacak bölgedeki mevcut mânialar içerisinde en üst noktası en yakın pist şeridi ile en büyük açığa sahip gölgeleyen mâniayı,
- l) Mânia: Hava araçlarının yer hareketleri için kullanılan yüzeylerde bulunan veya seyr halindeki hava aracının korunması için belirlenmiş yüzeyleri aşan ya da bu yüzeylerin dışında bulunan ancak hava seyrüseferine bir tehlike oluşturduğu değerlendirilen bütün geçici, sabit ya da hareketli cisimleri veya bunların bir kısmını,
- m) Mânia planı: Genel Müdürlük tarafından SHT-HES'te yer alan mânia sınırlama yüzeylerine ilişkin kriterler çerçevesinde havaalanları çevresindeki yapılaşma kriterlerini belirlemek üzere hazırlanan ve uygulanmak üzere ilgili Valilik, havaalanı işletmecisi ve ilgili mevzuat kapsamında her türlü ve ölçekte imar planı yapma yetkisine sahip kurum ve kuruluşlar ile ilgili diğer tüm kuruluşlara gönderilen planı,
- n) Mevcut mânia: Yürürlükte olan mânia planı yayımlanmadan önce, ilgili mevzuat kapsamında her türlü ve ölçekte imar planı yapma yetkisine sahip kurum veya kuruluşlarca ilgili mevzuat ve varsa ilgili mânia planı çerçevesinde inşaat ruhsatı verilmiş olan, ancak mânia planı yayımından sonra mânia oluşturan yapıyı,
- o) Meydan komutanlığı: Askerî havaalanı işletim, kullanım ve faaliyetlerinden sorumlu askerî birimi,
- ö) Pist: Uçakların inişi ve kalkışı için hazırlanmış, kara üzerinde kurulu olan bir havaalanı üzerinde belirlenmiş olan dikdörtgen alanı,
- p) Pist Şeridi: Pistten çıkan bir uçağın göreceği hasar riskini azaltma ve kalkış veya iniş operasyonları sırasında üzerinden uçan uçakları koruma amacı için öngörülmuş, pisti ve (varsa) durma uzantısını içerecek şekilde belirlenmiş alanı,
- r) Sapma: Havaalanı emniyetine yönelik uluslararası ve/veya ulusal mevzuatta belirlenmiş olan standartların tamamen veya kısmen sağlanamadığı ya da bu standartların farklı bir şekilde uygulanmasının söz konusu olduğu durumu,
- s) SHY-14A : 27/10/2016 tarihli ve 29870 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Havaalanı Sertifikasyon ve İşletim Yönetmeliğini,
- ş) SHY-CNS: 23/08/2013 tarihli ve 28744 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Haberleşme, Seyrüsefer, Gözetim Sistemleri Mânia Kriterleri Hakkında Yönetmeliği,
- t) SHT-HES: Havaalanı Emniyet Standartları Talimatını,
- u) Şemsiyeleme: Mevcut mânianın veya doğal mânianın belirli bir noktasından negatif yüzde 10'luk bir eğimle azalan şekilde yapılan bu genelgenin Ek 2'sinde yer alan Şekil-1'de gösterimi yapılan gölgelemeyi,
- ü) Talep sahibi: Gölgeleme çalışması yapmak veya yaptırmak isteyen havaalanı işletmecisini
-

veya ilgili mevzuat kapsamında her türlü ve ölçekte imar planı yapma yetkisine sahip kurum ya da kuruluşu,,

v) TEA: Mevcut veya inşa edilecek yapılar ile CNS sistemlerinin kullandığı sinyaller arasında, sinyal performansını etkileyecek veya sinyali kesintiye uğratacak veya benzeri durumlara yol açacak herhangi bir etkileşim olup olmadığının tespiti amacıyla üniversitelerin araştırma ve uygulama merkezleri, ASELSAN, TENMAK, TÜBİTAK tarafından gerçekleştirilen teknik etkileşim analizini,

y) Yapı tahditli alan: Mevcut veya inşa edilecek olan yapıların tamamının veya bir kısmının, CNS sistemlerinin hizmet verdiği bölge içerisindeki sinyal üzerinde kesintiye yol açma ihtimali olan alanı,

ifade eder.

(2) Bu genelgede geçen mânia sınırlama yüzeylerinin (yaklaşma yüzeyi, kalkış-tırmanış yüzeyi, konik yüzey, iç yatay yüzey, geçiş yüzeyi) tanımları ve özellikleri, SHT-HES'te belirtildiği şekildedir.

Gölgeleme çalışmasının amacı ve yapılabileceği durumlar

MADDE 5 – (1) Gölgeleme çalışması, gölgeleyen mânianın deniz seviyesine göre en üst noktasını geçmemek şartıyla yeni yapılaşmalara uygulanacak kısıtlamaları azaltmak, yalnızca bir veya birkaç parselde planlanan yeni yapılar için değil belirli bir bölgeyi kapsayan alanlardaki yeni yapılaşma kriterlerini belirlemek amacıyla yapılır.

(2) Gölgeleme, mevcut mânianın veya doğal mânianın SHT-HES'te tanımlanan mânia sınırlama yüzeylerinden yaklaşma, kalkış-tırmanış, iç yatay ve konik yüzeyden birini veya birkaçını ihlâl ettiği durumlarda; SHT-HES'te bu bölge için gölgeleme yapılabileceğine dair bir hüküm olması durumunda uygulanır.

(3) Geçiş yüzeyi içerisinde gölgeleme çalışması yapılamaz. Havaalanı sınırları içerisinde olması ve havacılık faaliyetlerinde kullanılması şartı ile geçiş yüzeyi içerisinde yeni bina veya tesislerin yapılmasına yönelik olarak gölgeleme çalışması yapılmasına Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda uygun görülmesi durumunda izin verilebilir. Bu kapsamda yapılacak gölgeleme çalışmalarında pistten uzaklaşan yönde şemsiyeleme yapılır.

(4) Enerji nakil hattı, baz istasyonu, anten, direk, ağaç, rüzgar enerji santrali türbinleri vb. unsurlar gölgeleyen mânia olarak kabul edilmez.

(5) Genel Müdürlük tarafından onaylanmış havacılık çalışmaları ile tesis edilmiş yapılar Genel Müdürlükçe yapılacak değerlendirme sonrasında uygun görülmesi halinde gölgeleme çalışmalarında gölgeleyen mania olarak esas alınabilir.

(6) Gölgeleme çalışmasında sonucunda izin verilen yapı yükseklikleri çatı, baca, anten ve benzeri tüm müştemilat dâhil yükseklikler olup bu yükseklikler hiçbir şekilde ihlâl edilemez.

Gölgeleme çalışması başvurusu ve değerlendirilmesi

MADDE 6 – (1) Talep sahibi, Genel Müdürlüğün kurumsal internet sitesinde yayımlanan Gölgeleme Çalışması Başvuru Formu ve eklerini eksiksiz olarak doldurur. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı tarafından onaylanarak yürürlüğe giren Genel Müdürlük Hizmet Tarifesinde yer alan hususlara riayet edilerek gölgeleme çalışması için belirlenmiş ücreti yatırır. Talep sahibi başvuru

dilekçesinin ekine başvuru formu ve ekleri ile hizmet tarifesinde yer alan ilgili ücretin yatırıldığını gösterir belgeyi ekleyerek Genel Müdürlüğe sunar.

(2) Genel Müdürlük tarafından, gölgeleme çalışmasının 5 inci madde kapsamında uygunluğu incelenir ve 7 inci ve 8 inci maddelerde yer alan kriterlere uygunluğu değerlendirilir.

(3) Gölgeleme çalışması başvurusu yapılan havaalanının Türk Silahlı Kuvvetlerine ait havaalanlarından sivil hava ulaşımına açık havaalanı statüsünde olması durumunda Genel Müdürlük tarafından Milli Savunma Bakanlığının gölgeleme çalışması hakkındaki görüşü alınır.

(4) Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamındaki değerlendirmelerden veya varsa üçüncü fıkrası kapsamındaki görüşden herhangi birinin olumsuz olması durumunda gölgeleme çalışması Genel Müdürlükçe reddedilir ve talep sahibine resmi yazı ile bildirilir.

(5) Bu maddenin ikinci fıkrasındaki değerlendirmelerin ve varsa üçüncü fıkrasında yer alan görüşün olumlu olması durumunda gölgeleme çalışması Genel Müdürlük tarafından SHY-CNS kriterleri kapsamında değerlendirmeye alınır.

(6) Gölgeleme çalışması, SHY-CNS kriterleri kapsamında havaalanında bulunan haberleşme, seyrüsefer, gözetim sistemlerinin yapı tahditli alanlarının dışında kalması durumunda Genel Müdürlük tarafından onaylanır ve talep sahibine resmi yazı ile bildirilir.

(7) Gölgeleme çalışmasının SHY-CNS kriterleri kapsamında havaalanında bulunan haberleşme, seyrüsefer, gözetim sistemlerinden herhangi birinin yapı tahditli alanı içerisinde olması durumunda Genel Müdürlük tarafından resmi yazı ile talep sahibinden gölgeleme çalışmasına ilişkin görüş hattı çalışması ve TEA yapılması talep edilir.

(8) Talep sahibi tarafından Genel Müdürlüğe sunulan görüş hattı çalışması ve TEA'nın olumlu olarak değerlendirmesi durumunda gölgeleme çalışması Genel Müdürlük tarafından onaylanır ve talep sahibi ile havaalanı işletmecisine resmi yazı ile bildirilir.

(9) Sekizinci fıkra kapsamındaki değerlendirmenin olumsuz olması durumunda gölgeleme çalışması Genel Müdürlük tarafından olumsuz olarak değerlendirilir ve talep sahibine resmi yazı ile bildirilir.

(10) Onaylanan gölgeleme çalışması kapsamında SHT-HES EK-6 kriterlerine uygun işaretleme ve/veya ışıklandırmaların yapılması talep sahibi tarafından sağlanır.

İç yatay ve/veya konik yüzey içerisinde yapılacak gölgelemeye ilişkin kriterler

MADDE 7 – (1) İç yatay yüzey ve/veya konik yüzey içerisinde uygulanacak olan gölgeleme çalışmasında şemsiyeleme yapılır. Şemsiyeleme konisinin izdüşümü olan dairenin yarıçapı uçuş emniyetini tehlikeye düşürebilecek bir durumun tespiti halinde bu Genelgenin ekinde yer alan Şekil 1'deki gibi sınırlandırılabilir.

(2) Mevcut mânia veya doğal mânia esas alınarak yapılan şemsiyelemelerde kritik olan yükseklikler kullanılır.

Yaklaşma ve/veya kalkış-tırmanış yüzeyi içerisinde yapılacak gölgelemeye ilişkin kriterler

MADDE 8 – (1) Yaklaşma ve/veya kalkış-tırmanış yüzeyi içerisinde yapılacak gölgeleme çalışmasına ilişkin kriterler bu Genelgenin ekinde yer alan Şekil 2 ve 3’te tanımlandığı şekilde kritik mania esas alınarak yapılır.

(2) Yaklaşma ve/veya kalkış-tırmanış yüzeyi doğrultusunda olduğu halde, daha kritik olduğundan mânia planında iç yatay ve konik düzlemlere göre yüksekliklerin belirlendiği alanlarda; gölgeleyen mânia yaklaşma ve/veya kalkış-tırmanış yüzeyini ihlal etmiyorsa bu Genelgenin 7 inci maddesinde belirtilen hususlara göre gölgeleme yapılır.

Sorumluluklar ve yaptırımlar

MADDE 9 – (1) Bu Genelgenin 6 ncı maddesi kapsamında, Genel Müdürlükçe yapılması gerektiği belirtilen hususlara ilişkin ilgili kurum ve/veya kuruluşlar işlem yapmaktan Genel Müdürlüğe karşı sorumludur.

(2) Genel Müdürlük gerek görmesi halinde onaylanmış gölgeleme çalışmaları kapsamında yapılan/yapılacak yapılaşmalara ilişkin incelemeler gerçekleştirebilir. Genel Müdürlük, icra edeceği incelemeler sonucu gölgeleme çalışması kapsamında izin verilen kriterlere aykırı olarak tespit ettiği yapılaşmaları 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 47 nci maddesi kapsamında kaldırtabilir.

(3) Gölgeleme çalışması alanı sınırları dahilinde inşa edilecek yapı yüksekliklerinin onaylanan gölgeleme çalışmasına uygunluğu ve 6 ncı maddenin onuncu fıkrasında yer alan iş ve işlemlerin takibi havaalanı işletmecisi ve talep sahibi sorumluluğundadır. Genel Müdürlük gerek görmesi halinde havaalanı işletmecisi ve talep sahibinden ilgili iş ve işlemlerin tamamlandığına dair bilgi ve belgeleri talep edebilir.

Geçiş Süreci

GEÇİCİ MADDE – (1) Bu Genelgenin yayımı tarihinden önce Genel Müdürlüğe başvurusu yapılan gölgeleme çalışmaları Genel Müdürlükçe 26/06/2020 tarihli Havaalanları ve Çevresinde Yapılacak Havacılık Çalışması ve Gölgeleme Talimatı hükümlerine uygun olarak bu Genelgenin yayım tarihinden itibaren en geç 6 ay içerisinde değerlendirilir.

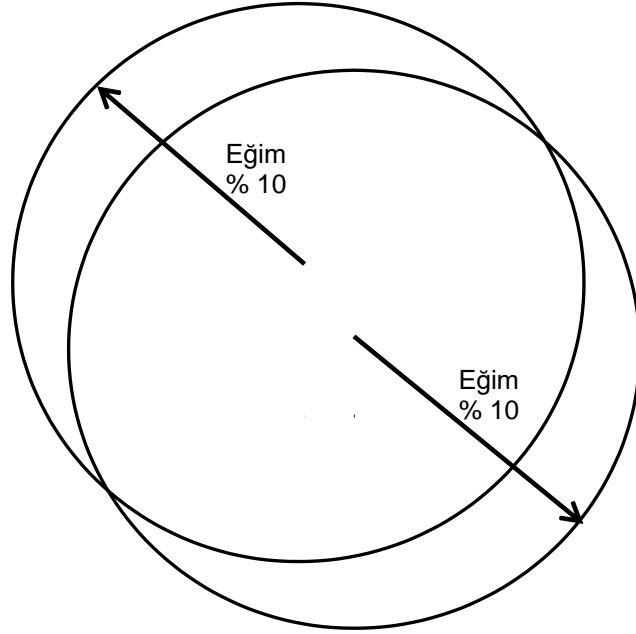
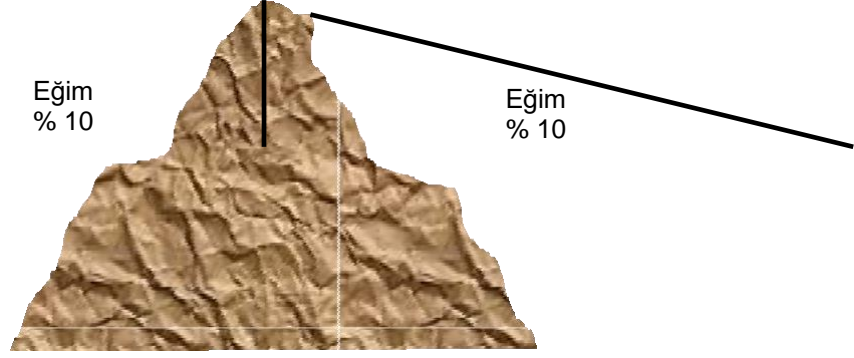
Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Genelge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

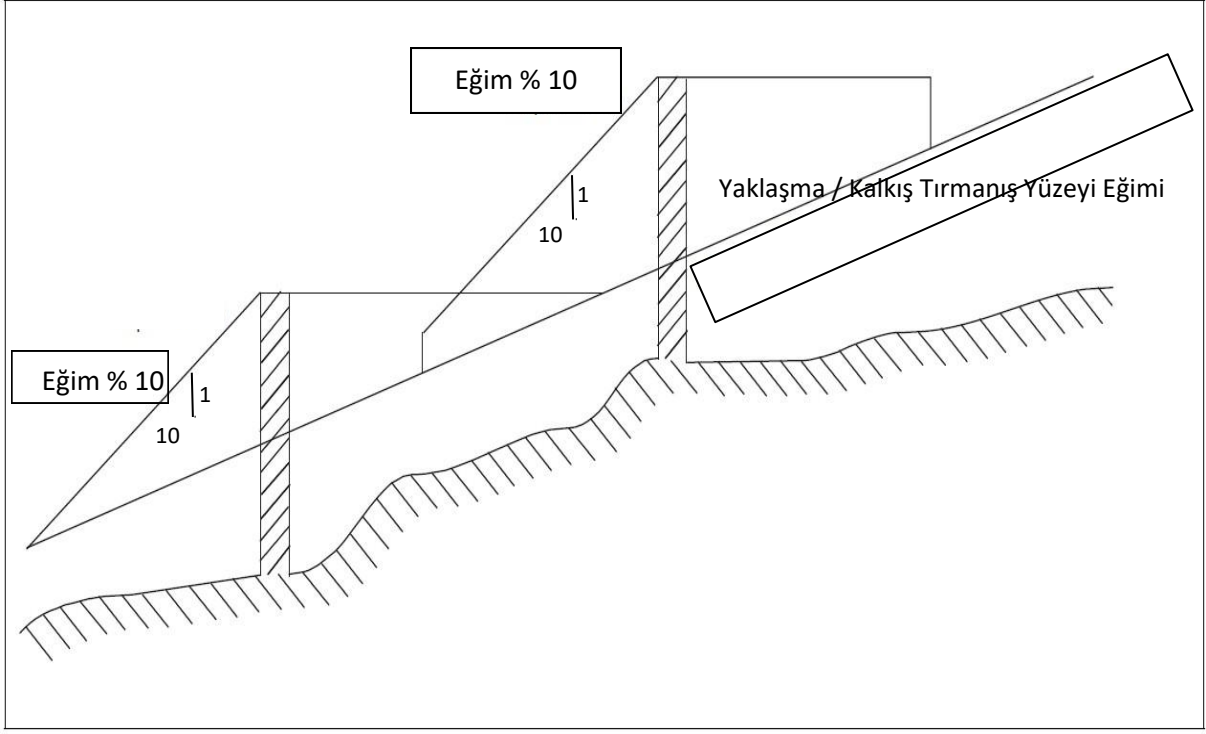
Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Genelge hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

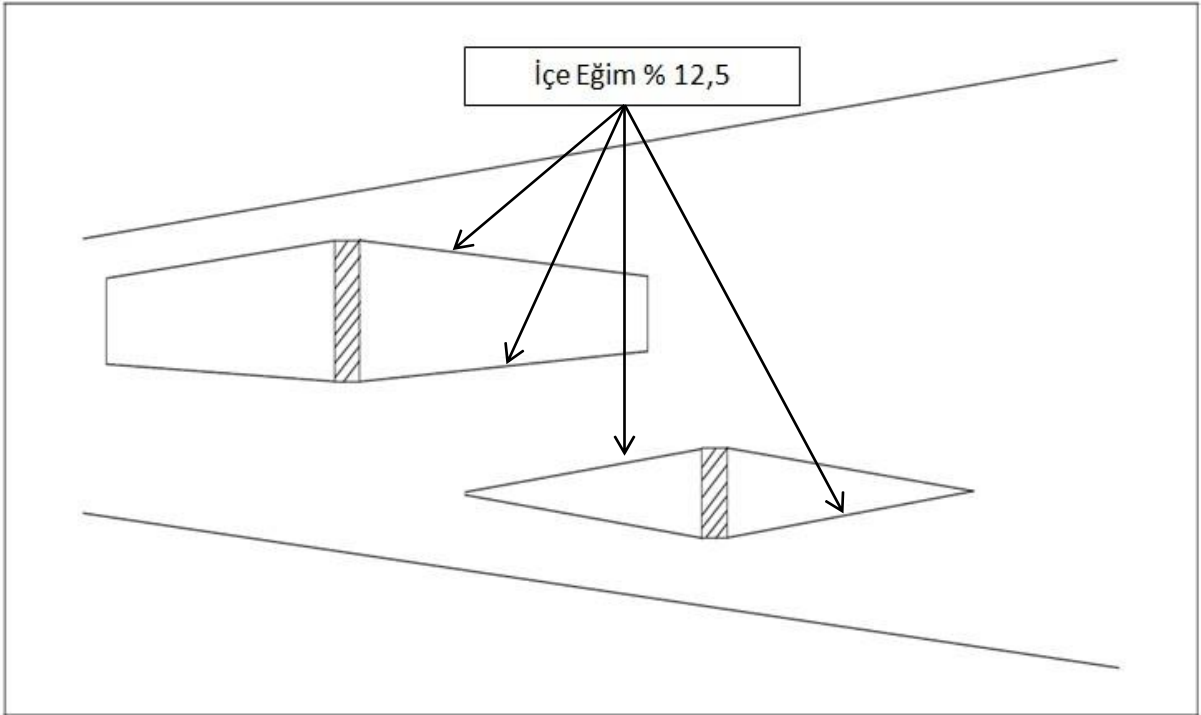
ŞEKİLLER

Şekil 1

Şekil 2

Şekil 3

Not: Yaklaşma ve/veya kalkış-tırmanış yüzeyini ihlal eden bir gölgeleyen cisimden yapılacak gölgeleme sonucunda cismin iki tarafında iki gölgeleme düzlemi oluşur. Birinci düzlem mânianın en üst noktasından cismin piste bakmayan tarafına doğru uzanan bir yatay düzlemdir.

Sivil Havacılık Genel M¼d¼rl¼ę¼

İkinci d¼zlem ise g¼lgeleyen cismin en ¼st noktasından cismin piste bakan tarafına doğru negatif % 10 eğim ile alçalan bir y¼zeydir. Bu d¼zlemlerin genişlikleri, m¼nianın kenarında m¼nianın genişliği ile eğit genişlikte başlayıp, g¼lgeleme d¼zlemi ile yaklaşma ve kalkış-tırmanış y¼zeylerinin ya da g¼lgeleyen cismin kenarlarından içeri doğru % 12,5 oranında azalan kenarların kesiştiği noktaya kadar devam eder. Bu y¼zeylerin profil ve plan g¼r¼n¼şleri yamuk veya ¼çgen şeklindedir.